

DÉLMAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

Egységben

Aki igazán szívén viselte a magyar nemzet sorsát, az mind századoktól át elmaradásunkon kesergett, és szomjasan áhította a kort, amelyben egyszer majd pótoljuk, amit törökveszén, labancdúláson, úri dözsölésen és félgyarmati szolgáltatásunkon elvesztettünk. Kossuth „fél karú óriás”-nak nevezte az ipar nélküli magyarságot, Berzsenyi a paraszti szövetkezésben kutatta, mezőgazdaságunk betegségeinek a gyógyszerét, az ifjú Vasvári Pál a szabadságharc hajnalán írta le: „Világnézeteket kell szereznünk, melyek irányítást szolgálnak az események hulláma között...”

1919-ben már a legszervezettebb erő, a magyar munkásosztály világnézete, egyesített pártjának hangja nyomán lobbant forradalomra a magyar nép elkésereése, szabadságvágya, felemelkedési törekvése. Ebben a forradalomban már a munkásosztály messzemenő céljai fejeződtek ki. Az 1919-es forradalom magában foglalta, mert történelmileg elkerülhetetlenül magában kellett foglalnia, az egész nép századok alatt felgyűlt, megoldatlan gondjait-bajait.

A Tanácsköztársaság leverése után az ellenforradalom sötét éjszakája borult az országra. De a munkásosztály soha nem tagadta meg 1919 emlékéit, eszméit, soha nem mondott le a politikai harcáról, egy ígéretesebb holnapról. A negyvenes évek elején, amikor a fasizmus árnyéka egyre nyomasztóbb mértékben vetődött a magyar politikai égboltozatra is, a két munkáspárt, a kommunista párt és a szociáldemokrata párt vezetői egyre több jelét adták együttműködési szándékuknak. Ezt példázta a szabadsághősök síremlékének megkoszorúzása 1941. november 1-én, a Népszava híressé vált karácsonyi száma, a Történelmi Emlékbizottság munkássága, és a Petőfi-szobornál 1942. március 15-én rendezett nagygyűlés, majd az utána kibontakozott béketüntetés. „Soha nem fogjuk elfelejteni — írta később a Szabad Nép —, hogy a legsúlyosabb pillanatokban a szociáldemokrata vezetés alatt álló szakszervezetekben és pártszervezetekben, a szocialista ifjúsági mozgalom vezetésén keresztül, sőt, a Népszava hasábjain is szólhattunk mi, kommunisták, népünkhez. Ha volt valami eredménye harcunknak, ha hangunk messzebbre hallatszott a földalatti agitáció és illegális röpiratok hatókörén, akkor azt a két munkáspárt egyre szorosabb együttműködésének is köszönhetjük...”

Ismernünk kell a magyar munkásmozgalomnak ezt a korszakát, mert csak így érthetjük meg a harcot, amelynek eredményeként 1948. június 12-én a két nagy munkáspárt — kommunistákra és baloldali szociáldemokratákra — az a feladat várt, hogy szervezettel és politikailag is egyesítse a magyar munkásosztályt, annak a történelmi misszióknak a betöltésére, amelyre hazánkban egyedül a szervezett munkásság és egységes pártja volt képes. Ismernünk kell az előzményeket, hogy láthassuk: a negyedszázada egyesült két nagy munkáspárt évtizedek harcában kovácsolódott, merítve a Tanácsköztársaság napjaiban létrejött pártegyesítést, a Horthy-fasizmus elleni éles és súlyos osztályküzdelem, majd a felszabadulást követő politikai ütközések tanulságaiból.

Mire tanít az elmúlt negyedszázad tapasztalata? Mindenekelőtt arra, hogy hatványozottan voltak a párt erői mindig, amikor az egyesülés alapelve, a marxizmus-leninizmus szellemében cselekedett,

amikor eszméileg, politikailag és szervezettel egyaránt örökösített ezen az egységen. Nemcsak a hazai, hanem a nemzetközi munkásmozgalom egész története intó példa rá: erőtlenné válik a munkásosztály forradalmi élcsapata, ha megosztják a frakciók és különféle irányzatok. Az ötvenes évek elején ilyen helyzetbe kerülünk.

Pártunk, az MSZMP, komolyan vette a történelmi tapasztalatot: helyreállította az elvi politikát, a pártegységet, eredményesen munkálkodik nagy céljaink valóra váltásán. Ennek legfőbb záloga, hogy tisztán őrzi a marxizmus-leninizmus elveit, maradéktalanul élvezi a dolgozó tömegek cselekvő támogatását. Miközben az MSZMP megújította politikáját mindenfajta torzulástól, végérvényesen kialakult a munkásosztály teljes politikai, eszmei, szervezeti és cselekvési egysége.

Még nekünk is, akik benne élünk, a változás oly ütemét jelenti a most megidézett negyedszázad, hogy szinte ámulunk, ha visszapillantunk a megtett útra. Talpra állt a lerongyolódott, kifosztott magyar ipar, és megokosozta a háború előtti termelést. Sorsfordulón esett át mezőgazdaságunk is. Ma hatszor annyi mérnök kerül ki az egyetemekről, mint a kapitalizmus idején. Hazánkban, ahol egykor mindenfajta népbetegség tizedelte az embereket, ma több orvos jut egy lakosra, mint az Egyesült Államokban.

Az eredményekben oroszlanrészre van a magyar munkásosztálynak, amelynek osztagai mindig a munka frontjának az élvonalában voltak, amikor áldozatot kellett hozni azért, hogy a döntő lépéseket megtehesse. Ez csendül ki az MSZMP Központi Bizottsága 1972. novemberi határozatából is, amely ismételtlen megerősítette: az országot formáló harc legelső soraiban a munkásosztály halad, s ennek a kormány céltudatos intézkedésekkel nyomatékot is adott. A munkásosztály teltekkel felelt osztályhű pártja határozatára.

A szocializmus azonban nemcsak több bért, nagyobb darab kenyeret, új lakást, hűtőszekrényt, esetleg hétféle telket és autót jelent, hanem mindenekelőtt új társadalmi viszonyokat: az egyén és a közösség új, harmonikus kapcsolatát. A kommunista szombatok, az egyre terebélyesedő szocialista brigádmozgalom, az üzemek, műhelyek, termelőszövetkezetek belső demokráciája, s közelítünk más, ma még kibontakozóban levő megannyi szocialista vívmánya, nemcsak a termelést, hanem a kulturálódást, és ezzel együtt a szocialista életformát, az emberek közösségi formálódását is szolgálja.

Ki tudja, hányan álmództak a magyar munkásosztály soraiban mindarról, ami ma már a szocializmus elvülhetetlen vívmánya? Sokan közülünk nem érhették meg ezt a napot, a két munkáspárt egyesülésének negyedszázados jubileumát. Fáj, hogy nincsenek már közöttünk, de büszkén gondolunk arra, hogy pártunk, munkásosztályunk, a magyar nép oly sok kiváló harcost nevelt és adott az igaz ügynek, amelynek letéteményesei, örökösei, folytatói vagyunk. Pártunk szervezetei és tagjai, a magyar kommunisták abban a szilárd meggyőződésben emlékeznek meg 1948. június 12-ről, hogy a következő negyedszázad megbonthatatlan egységben tovább viszi munkásosztályunkat végső célja, a szocializmus teljes felépítése, a kommunizmus útján.

KÖSZEGI FRIGYES

Napirenden a pénzügyi mérleg

Mint jelentettük, az Elnöki költségvetésének végrehajtásáról június 14-re összehívta az országgyűlést. Esztendőről esztendőre visszatérő, hagyományos témája a Magyar Népköztársaság 1972. nyári ülészakoknak az előző év pénzügyi programjának, zárszámadásának elemzése. A mostani ülészakon amely levő esztendő pénzügyi — a napirendi javaslat szerinti — ugyancsak az államháztartás elmúlt esztendőinek

Építő katonák

A Honvédelmi Minisztériumban most készült el az összesítés arról, hogyan segítette a néphadsereg új kiképzési rendszerű műszaki alakulatai a kiemelt népgazdasági beruházások megvalósítását az elmúlt évben. Az adatok szerint a katonák megközelítően 20 millió órát dolgoztak, és csaknem hárommilliárd forint értékű munkát végeztek a kiemelt beruházásoknál, a nagy lakótelepi építkezéseknél.

Ruhagyári tapasztalatok

Intézkedések a dolgozó nők érdekében

A Szegei Ruhagyár 3800 dolgozója közül 3200 nő. A számok önmagukért beszélnek, hiszen az összes dolgozóknak körülbelül 85 százaléka tartozik a nők körébe, persze ha az adatokat tovább bogyozzuk az is kiderül, hogy a közvetlen munkásszállományban szinte kizárólag (94,3 százalékos arányban) nők dolgoznak. Ismeretes, hogy a párt és a kormány külön is határozatot hozott a dolgozó nők gazdasági és szociális helyzetének megjavítására. A látott napvilágot, tehát az azóta két és fél esztendő telt el, így érdemleges intézkedések születhettek a gyárakban, s minden munkahelyen, ahol nők is dolgoznak. Lássuk mit tettek a Szegei Ruhagyárban?

Ahol ilyen magas a női dolgozók aránya, ott az új belépők zöme is leány, vagy asszony. A vállalat külön gondot fordít arra, hogy a munkába lépőkkel megszerettesék a gyárat, a konfekcióipari munkákat. A legfontosabb intézkedések közé tartozik, hogy a kezdők számára külön tanműhelyt létesítettek, ahol mint tanulókat harminc napon át gyakorolnak, elsajátítják a legalapvetőbb varrási műveleteket. Ez idő alatt a gyakorló munkások átlagosan 6 forintos órabért kapnak. Ezután kerülnek a termelő szalagokhoz, részt vesznek a rendes, tempóban folyó munkában, de továbbra is mint tanulók. Ha két hónap után tudnak 100 százalékos mennyiséget produkálni, akkor a besorolás szerinti alapbérhez kiegészítést kapnak, annyit, mintha teljesítették volna a normákat.

Az üzemcsarnokokat természetesen felújították és korszerűsítették. Figyelembe vették a nők véleményét is a világítás, a színek kiválasztásánál. A zaj mérséklése érdekében a varrógépeket gumialapokra helyezték. Igen előnyös már a munkába lépő asszonyok számára, hogy a gyár rendelkezik saját gyermekintézményekkel: bölcsődével és óvodával. Bár jelenleg nagyon zsúfoltak ezek az intézmények, de a vállalati tervben már meghatározták, hogy a szentesi és a szegei üzemből tovább bővítik a férőhelyek számát.

A munkahelyet könnyen megkedvelik ott, ahol minden igényt kielégít az öltöző, a fürdő, mert a hajszáritóktól kezdve megtalálják még a kávéfőzőket is. Az elmúlt évek során épült fel a Szegei Ruhagyár új étterme és konyhája, ahol ízletes ételeket kapnak a dolgozók 5 forintos térítésért. Bevezették azt is, hogy aki kéri, vacsorát vihet haza a gyári étteremből. Naponta körülbelül 150-en így oldják meg a vacsoragondot. Két szomszédos fűszerüzettel olyan megállapodást kötöttek, hogy a ruhagyári asszonyok előre megrendelhetik a vásárolnivalót, s kivánságra lakásukra is elviszik a boltosok. A munkahelyen is megtalálható a hűtőszekrény, ahol az uzsonnát elhelyezhetik. Hihető, hogy ilyen körülmények és gon-

doskodás hatására könnyen megszeretik a munkába lépők is a ruhagyárt. A ruhagyári nők most nem panaszkodnak a bérezésre, hiszen az átlagostól eltérően magasabb volt a béremelés mértéke náluk. A vállalat központilag biztosított bértömege 5 millió 639 ezer forint volt, míg a saját kasszából 2 millió 22 ezer forintot tudtak felhasználni, s így összesen 7 millió 661 ezer forintot fordítottak a bérek felemelésére. Valamennyi munkakörben érvényesítették azt az elvet, hogy a nőknek magasabb összeget adnak. Így néhány munkakörben szinte megduplázták a párthatározat szerint esedékes 8, illetve 4 százalékot.

A szakmunkások átlagosan 15,9 százalékot, a betanított munkások pedig 11,9 százalékot kaptak, így átlagosan is 14,6 százalékot kaptak a termelésben résztvevő lányok és asszonyok.

Az elmúlt év elején új bérezési formát is bevezettek, hogy jobban érdekelté tegyék az egyének kezdeményező-készségét, teljesítését. A munkások meglegedéssel fogadták az egyéni teljesítményekhez kötött fizetési rendszert, amelynek eredménye nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a múlt évben 4,7 százalékkal javult a termelékenység. A premizálásnál sem kerülnek hátrányos helyzetbe a nők, hiszen az egy főre eső évi prémium-

összeg a férfiak esetében 3700, a nők esetében pedig 3720 forint.

Különösebb panaszra nincs ok, bár a kitüntetéseknel, jutalmakkal, pláne a vezetői beosztásoknál a nők száma már nem képviseli az összes létszámhoz viszonyított arányukat. Tavaly 25 dolgozó kapott jutalomszabadságot, de közülük csak 9 nő volt, a pénzjutalomnál is hasonló a helyzet. A Könyvnyúzó Kiváló Dolgozója című miniszteri kitüntetésben összesen 35-en részesültek, akik között 20 nő is találik, de a termelésben közvetlenül is részt vevő nők száma már csak 14 fő. Ennek ellensúlyozására az idei napon 20 dolgozó kapott Kiváló Dolgozó kitüntetést és a vele együtt járó pénzjutalmat.

Az elismerés és a támogatás sok formáját megtaláljuk még a Szegei Ruhagyárban, amelynek célja minden esetben a női dolgozók helyzetének javítása. A lakásépítőköt 420 ezer forinttal támogatja a vállalat, eddig 53-an vették igénybe ezt a lehetőséget.

Végül megállapíthatjuk, hogy a Szegei Ruhagyárban a párt- és a kormányhatározat szellemében mindent megtesznek a dolgozó nők gazdasági és szociális helyzetének további javításáért.

Gazdag István

Az Úttörő Vasút 25 éves

Az Európa-szerte ismert Budapesti Úttörő Vasút az idén júniusban ünnepli fennállásának 25. éves évfordulóját. A Széchenyi-hegy és a Hűvösvölgy közötti 11 kilométeres szakaszon hét állomás és egy megálló van. A mozdonyvezetésen kívül minden forgalmi feladatot úttörők látnak el, szakemberek felügyeletével. Az elmúlt negyedszázadban hater ezer pajtást képeztek ki vasutas- és postásfeladatok elvégzésére, és 15 millió 200 ezer utast szállítottak a vonatok. Képünkön: Kalauz a vonaton.